

Mitä on klassinen kristinusko?

Paneelikeskustelu Suomen teologisessa instituutissa

Lokakuun alussa järjestimme paneelikeskustelun ajankohtaisesta aiheesta *Mitä on klassinen kristinusko?* Mukaan oli kutsuttu Suomen Raamattuopiston toiminnanjohtaja, dosentti Timo Junkkaala. Hän on myös STI:n hallituksen puheenjohtaja tällä hetkellä. Yliopistoa edusti professori Jouko Talonen. Järjestökentästä puolestaan keskustelijaksi oli kutsuttu dekaani Esko Murto.

Kiista on todellinen

Ensimmäinen huomio keskustelussa oli, että kiista on Suomen kirkossa tällä hetkellä todellinen. Kirkon teologien liberaali siipi on aloittanut taistelun niitä tahoja vastaan, jotka sanovat edustavansa klassista kristinuskoa. Liberaali tulkinta vaatii perinteisen teologian hylkäämistä ja moniarvoista teologiaa. Kärkevimpien puheenvuorojen mukaan kukaan ei voi enää sanoa toiselle, mitä kristinuskon pitäisi opettaa. Tämä koskee jopa Jeesuksen sovituskuolemaa, synnin todellisuutta ja ylösnousemuksen ruumiillisuutta.

Samaan aikaan kuitenkin itse termi ”klassinen kristinusko” suututtaa keskustelijoita. Jopa eräät kirkon johtajat ovat osallistuneet kiistaan ja vaatineet, että kirkon tunnustukselliset piirit eivät saa omia tätä termiä itselleen. Myös uudistajat haluavat edustaa klassista kristinuskoa. He eivät pidä siitä maineesta, että he uusien näkemystensä mukana ajautuisivat perinteisen kristinuskon ulkopuolelle.

Määrittelyn vaikeutta

Paneelin keskustelijat kiinnittivät huomiota siihen, että tieteellisessä mielessä klassisen kristinuskon määrittely on melko vaikeata. Yleisellä tasolla on tietenkin

helppo sanoa, että yksinkertainen usko Jeesukseen ja Raamatun opettamaan evankeliumiin on klassista uskoa. Mutta mitä kaikkea siihen pitäisi sisällyttää?

Varhaisten uskontunnustusten alue on varmaankin aina helppo, mutta edes sisällön osalta ei päästä kovin pitkälle. Keskustelijat panivat merkille, että edes yksimielisyys kasteesta ei näytä kuuluvan klassisen kristinuskon määrittelyyn. Baptistit ja helluntailaiset varmasti ajattelevat kannattavansa klassista kristinuskoa, vaikka eivät hyväksykään suurten kirkkojen kastekäsitystä.

Tosin keskustelussa todettiin myös se, että klassisen kristinuskon määrittelyä ei pidä sekoittaa pelastuskysymykseen. Se, että määrittellään klassisen uskon piirteitä, ei vielä tarkoita, että kaikki sen ulkopuolella jäisivät pelastuksen ulkopuolelle. Keskustelu pyörii siten samojen ongelmien ympärillä kuin keskustelu uskontunnuksesta.

Monet sisällyttävät klassiseen kristinuskoon myös käsityksen kirkon pysyvyydestä ja saarnaviran tärkeydestä. Rakenteet edustavat klassista uskoa siinä missä opitkin. Ehtoollisliturgia ja ehtoollisen vietto edustavat varmasti klassista kristinuskoa, vaikka näitä kahta piirrettä on joskus vaikea tuoda mukaan keskusteluun.

Liberalismin kriisi

Paneelissa todettiin myös, että on ehkä liian teoreettista alkaa määritellä klassista kristinuskoa vain suhteessa tunnustuksiin. Tärkeämpää tämän päivän kiistoja ajatellen on rajaus toiseen suuntaan: kuka luopuu klassisesta kristinuskosta? Teologian liberaali tulkinta luopuu siitä monessa mielessä. Ensinnäkin kristinusko vaarantuu, jos uskosta tehdään pelkkää moraalialue ja yhteiskuntaoppia. Tällainen teologinen suuntaus on kauan vaikuttanut Suomessa.

Toiseksi klassinen usko vaarantuu, jos pelastusopista luovutaan. Sen pitäisi olla itsestään selvää, mutta nykyään se ei ole sitä. Radikalisoitunut teologia ei enää pidä ihmistä syntisenä, joka tarvitsee sovitususta. Silloin teologia kriisiytyy väistämättä.

Kansainvälisessä keskustelussa on jo vuosikausia esitetty sekularismin kritiikkiä. Siinä arvostellaan liberalisoitunutta teologiaa kristinuskon perustotuusien hylkäämisestä. Maallistunut teologia yrit-

tää muuttaa uskon kulttuurin tapaiseksi ihmisten toiminnaksi. Kriitikissä taas vastineeksi on esitetty paluuta ”tunnustusten teologiaan”. Suomalainen keskustelu heijastaa monin tavoin tuota ulkomailla jo pidempään elänyttä keskustelua.

Mutta miksi nimenomaan liberaali taho kirkossamme haluaa vielä säilyttää termin klassinen kristinusko? Muutamia vuosikymmeniä sitten kirkon liberaalit olivat ylpeitä siitä, että he haluavat muuttaa kaiken. He nousivat barrikaadeille ja kaatoivat vanhat kuvat. Nykyään tilanne on toinen ja kysymys kuuluu: miksi? Onko Suomessa kiivaaksi käynyt keskustelu merkki siitä, että itse liberalismi on kriisissä? Kirkon vasemmisto pelkää kenties sitä, että sama perinteisten arvojen nousu, joka on lähes kaikissa Euroopan maissa muuttanut jo politiikan kenttää, tulvii myös kirkon alueelle. Sellainen pelko saattaa olla oikeutettu.

*Paneelin puheenjohtajan pallilta,
Timo Eskola*

Klassisesta kristinuskosta keskustelivat STI:ssä lokakuun alussa pidetyssä paneelissa professori Jouko Talonen, toiminnanjohtaja, dos. Timo Junkkaala ja pastori Esko Murto. Kuva: Henrik Perret

